

Iuliu Maniu

Iuliu Maniu (n. 8 ianuarie 1873, Bădăcin – d. 5 februarie 1953, Sighetu Marmăției) a fost un om politic român, deputat român de Transilvania în Dieta de la Budapesta, de mai multe ori prim-ministru al României (noiembrie 1928-iunie 1930; iunie 1930-octombrie 1930; octombrie 1932-ianuarie 1933), președinte al Partidului Național-Tărănesc (1926-1933, 1937-1947), deținut politic după 1947, decedat în închisoarea Sighet. A fost membru de onoare (din 1919) al Academiei Române. Iuliu Maniu s-a născut la 8 ianuarie 1873 în localitatea Bădăcin, comuna Pericei, pe atunci în comitatul Sălaj (în judetul Sălaj de astăzi), fiu al lui Ioan și Clara Maniu. Tatăl său, Ioan Maniu (1833-1895), a crescut în casa unchiului, Simion Bărnăuțiu, urmând studiile juridice la Pesta și Viena. În 1865 Ioan Maniu s-a căsătorit cu Clara Maniu.

Iuliu Maniu și-a petrecut copilăria la Șimleu Silvaniei și Bădăcin, a urmat școala primară la Blaj, absolvind, apoi, liceul reformat calvin din Zalău. A efectuat studii la Universitatea din Cluj (Facultatea de Drept - 1891-1896), pe care le-a continuat la Budapesta și la Viena, unde a devenit doctor în drept în anul 1896. Revenit în Transilvania, s-a stabilit la Blaj, unde și-a început activitatea de avocat al Mitropoliei Blajului și profesor de drept civil la Academia Teologică greco-catolică. Iuliu Maniu și-a început cariera politică în cadrul Partidului Național Român din Transilvania. Debutează totodată ca membru, iar apoi președinte al Societății Academice „Petru Maior”, fiind cooptat în 1897, la numai 24 de ani, în comitetul de conducere al PNR. În Monarhia Austro-Ungară, a fost ales, în 1906, deputat în Parlamentul din Budapesta, ca deputat de Vintu de Jos, comitatul Alba, activitatea sa parlamentară dezvăluindu-i curajul și intransigența. Pe 22 mai 1906 ține primul său discurs în Dieta de la Budapesta.

În iunie 1915 Maniu a fost încorporat în Armata Comună austro-ungară și trimis pe frontul italian, de unde a fost demobilizat în 1918, întorcându-se la Arad. Împreună cu personalități de primă mărime ale Partidului Național Român din Ungaria și Transilvania, precum Gheorghe Pop de Băsești și Ștefan Cicio-Pop, Iuliu Maniu a participat hotărâtor la pregătirea unirii Transilvaniei cu Vechiul Regat. Imediat după întoarcerea din Italia, Maniu a fost trimis la Viena pentru a negocia drepturile minorității române din Transilvania, înființând, la 30 octombrie 1918, la Viena, Consiliul Național al Românilor din Transilvania. A sosit la Arad în 14 noiembrie 1918, unde a pus capăt negocierilor dintre CNR și Oszkár Jászi, reprezentantul guvernului Mihály Károlyi, prin decderea ruperii Transilvaniei de Austro-Ungaria, spre unire cu restul teritoriilor românești (Vechiul Regat).

Iuliu Maniu s-a numărat între organizatorii Marii Adunări de la Alba Iulia, din 1 decembrie 1918, unde s-a decis unirea Transilvaniei cu Regatul României. În cuvântarea pe care a ținut-o cu ocazia Adunării naționale de la Alba Iulia, Maniu a spus: „Privim în înfăptuirea unității noastre naționale ca la un triumf al libertății românești”. Pe 2 decembrie 1918 a fost ales în funcția de ministru-prezident al Consiliului Dirigent al Transilvaniei, funcție echivalentă cu cea de guvernator, îndeplinind, totodată, și funcția de ministru de interne.

Julian Chanin